

กสม. ๒

รายงานผลการตรวจสอบ

การละเมิดสิทธิมนุษยชน

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

วันที่ ๑๙ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๖

รายงานผลการตรวจสอบ ที่ ๘๗/๒๕๖๖

เรื่อง สิทธิชุมชนและสิทธิในข้อมูลข่าวสาร กรณีกล่าวอ้างว่า โครงการสร้างโรงงานผลิตพลังงานไฟฟ้าจากเชื้อเพลิง RDF ในพื้นที่ตำบลหนองไข่น้ำ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม วิถีชีวิตของชุมชน และขาดการมีส่วนร่วมของประชาชน

ผู้ร้อง

ผู้ถูกร้อง

สภาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองไข่น้ำ จังหวัดสระบุรี

ที่ ๑

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองไข่น้ำ จังหวัดสระบุรี

ที่ ๒

เทศบาลเมืองพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี

ที่ ๓

คณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน

ที่ ๔

๑. ความเป็นมา

ผู้ร้องได้ร้องเรียนด้วยตนเอง ณ สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตามคำร้องที่ ๑๘๘/๒๕๖๕ ลงวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ กล่าวอ้างว่า [REDACTED] ชาวบ้านตำบลหนองไข่น้ำ อาศัยอยู่ในพื้นที่ตำบลหนองไข่น้ำ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี เห็นว่าโครงการกำจัดขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองพระพุทธรบาทด้วยวิธีการแปรสภาพเป็น RDF^{*} และนำไปใช้ผลิตไฟฟ้าภายใต้โครงการสร้างโรงงานผลิตพลังงานไฟฟ้าจากเชื้อเพลิง RDF ขนาด ๙.๕ เมกะวัตต์ ของบริษัท [REDACTED] ตั้งอยู่หมู่ที่ [REDACTED] ตำบลหนองไข่น้ำ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี ซึ่งได้รับใบอนุญาตดำเนินการเมื่อวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๖๕ ตั้งอยู่บริเวณกลางชุมชนติดกับที่พักอาศัยบ้านเรือนกว่า

/ ๓,๔๐๐ ครัวเรือน ...

^{*}RDF (Refuse Derived fuel) คือ การใช้วัสดุเหลือใช้ ได้แก่ เศษกระดาษ เศษไม้ เศษผ้า เศษพลาสติก เศษหนัง เศษยาง (ยกเว้นเศษยางรถยนต์) ที่ผ่านการแปรรูปเป็นเชื้อเพลิงขยะแล้วมาผลิตเป็นพลังงานไฟฟ้า โดยเศษวัสดุที่นำมาใช้เป็นเชื้อเพลิงขยะ RDF มีค่าความร้อนสูงที่นำไปผลิตเป็นพลังงานไฟฟ้าได้ดี ซึ่งค่าความร้อนของเชื้อเพลิงขยะ RDF อยู่ที่ ๓,๕๐๐ – ๕,๐๐๐ กิโลแคลอรีต่อกิโลกรัม, สืบค้นจาก www.energynewscenter.com, สืบค้นเมื่อ ๗ มิถุนายน ๒๕๖๖

๓,๔๐๐ ครัวเรือน และล้อมรอบด้วยพื้นที่การเกษตรของชาวบ้าน รวมถึงสถานศึกษา ๒ แห่ง วัด ๓ แห่ง และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ๑ แห่ง หากดำเนินโครงการจะก่อให้เกิดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม ระบบนิเวศ การดำเนินวิถีชีวิตของชุมชน และสุขภาพอนามัยของประชาชนในพื้นที่อย่างร้ายแรง ทั้งนี้ ผู้ร้องได้โต้แย้งคัดค้านไปยังผู้ถูกร้องที่ ๓ และผู้ถูกร้องที่ ๔ แล้ว แต่ไม่ได้รับการชี้แจงแต่อย่างใด นอกจากนี้ ในขั้นตอนการเลือกพื้นที่ตั้งของโครงการ หรือการดำเนินกระบวนการอื่น ๆ เช่น การแก้ไข ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลหนองไข่น้ำของผู้ถูกร้องที่ ๑ และผู้ถูกร้องที่ ๒ เพื่อให้สามารถจัดตั้ง โรงงานผลิตพลังงานไฟฟ้าในพื้นที่ตำบลหนองไข่น้ำ ประชาชนไม่ได้รับทราบข้อมูลอย่างเพียงพอ ไม่มี ส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น และไม่ทราบว่า จะสร้างโรงงานผลิตพลังงานไฟฟ้าในพื้นที่ตำบล หนองไข่น้ำมาก่อน จึงขอให้ตรวจสอบ

๒. การตรวจสอบ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้มอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการ ตรวจสอบตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ และระเบียบคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการในการ ตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน พ.ศ. ๒๕๖๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยพิจารณาจากการชี้แจง ข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานดังต่อไปนี้

๒.๑ รายการเอกสาร พยานหลักฐานการตรวจสอบ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง

๒.๑.๑ หนังสือร้องเรียนของผู้ร้อง ลงวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

๒.๑.๒ รายงานการลงพื้นที่ของกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พร้อมด้วยพนักงาน เจ้าหน้าที่ เมื่อวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ ณ ตำบลหนองไข่น้ำ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

๒.๑.๓ รายงานการประชุมการรับฟังข้อเท็จจริงของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เมื่อวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ ณ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองไข่น้ำ

๒.๑.๔ รายงานการประชุมตรวจสอบข้อเท็จจริงของกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๖๖ ณ ห้องประชุมพระพุทธรบาท ชั้น ๔ ศาลากลางจังหวัดสระบุรี

๒.๑.๕ หนังสือองค์การบริหารส่วนตำบลหนองไข่น้ำ ที่ สป ๗๖๐๐๓/๑๖ ลงวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๖๖ ถึงเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๒.๑.๖ หนังสือสำนักงานเทศบาลเมืองพระพุทธรบาท ที่ สป ๕๒๓๐๖/๑๔๕ ลงวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ ถึงเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๒.๑.๗ หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน ที่ สกพ ๕๕๐๒/๑๓๓๗ ลงวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ ถึงเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๒.๑.๘ หนังสือจังหวัดสระบุรี ที่ สป ๐๐๒๓.๖/๒๓๓๑ ลงวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ ถึงเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๒.๑.๙ สำเนาคำพิพากษาศาลปกครองกลาง ตามคดีหมายเลขดำที่ [REDACTED]
คดีหมายเลขแดงที่ [REDACTED] ลงวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๖๖

๒.๒ ข้อเท็จจริงจากการตรวจสอบ

๒.๒.๑ ข้อเท็จจริงฝ่ายผู้ร้อง

เมื่อวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติพร้อมด้วยพนักงานเจ้าหน้าที่ ได้ลงพื้นที่ตรวจสอบและรับฟังข้อเท็จจริงจากฝ่ายผู้ร้องและประชาชนในพื้นที่ตำบลหนองไข่น้ำ อำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี สรุปได้ว่า

๑) พื้นที่ตั้งโครงการ บริษัท [REDACTED] ได้ก่อสร้างกำแพงและต่อด้วยแผ่นเมทัลชีทสูงขึ้นไป บริเวณภายในโครงการเป็นที่โล่งยังไม่มีมีการก่อสร้างอาคารใด ๆ บริเวณภายนอกกรอบโครงการ มีบ้านพักอาศัยของประชาชนเพียงไม่กี่หลังคาเรือน และห่างจากที่ตั้งโครงการประมาณ ๓๐-๕๐ เมตร มีหอพัก ๓ อาคาร ถนนที่จะใช้ขนส่งเชื้อเพลิง RDF คับแคบ แต่รถบรรทุกและรถกระบะสามารถสัญจรสวนทางกันได้ โดยต้องชิดขอบถนนเล็กน้อย เนื่องจากโครงการไม่ได้อยู่ติดกับถนนสายหลัก การเข้า-ออกต้องสัญจรผ่านที่ดินของผู้ร้องและประชาชน

๒) ผู้ร้องและประชาชนในพื้นที่ไม่ทราบมาก่อนว่าจะมีการสร้างโรงงานผลิตพลังงานไฟฟ้าในพื้นที่ตำบลหนองไข่น้ำ อำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี เนื่องจากไม่ได้รับแจ้งจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จนกระทั่งบริษัทที่ได้รับคัดเลือกให้ดำเนินโครงการจัดประชุมรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเมื่อวันที่ ๑๙ มิถุนายน และ ๒ กรกฎาคม ๒๕๖๓ ผู้ร้องจึงทราบข้อมูลว่าพื้นที่ตำบลหนองไข่น้ำเป็นที่ตั้งของโรงงานผลิตพลังงานไฟฟ้า และในการประชุมทั้งสองครั้งมีนายอำเภอนองแคะเข้าร่วมชี้แจงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการดำเนินโครงการ แต่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่ได้ชี้แจงข้อมูลเกี่ยวกับรายละเอียดการดำเนินโครงการ ข้อดี ข้อเสีย และผลกระทบที่จะเกิดขึ้นให้ประชาชนทราบอย่างครบถ้วนรอบด้าน

๓) ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลหนองไข่น้ำ เรื่อง กำหนดบริเวณห้ามก่อสร้าง ดัดแปลง หรือเปลี่ยนการใช้อาคารบางชนิดหรือบางประเภทในพื้นที่บางส่วนในท้องที่เขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองไข่น้ำ อำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี พ.ศ. ๒๕๕๗ กำหนดห้ามไม่ให้ใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อก่อสร้างโรงงานผลิตพลังงานไฟฟ้า โรงงานลำดับที่ ๘๘ แต่ผู้ถูกร้องที่ ๒ กลับแก้ไขข้อบัญญัติฉบับดังกล่าวให้ก่อสร้างโรงงานผลิตพลังงานไฟฟ้าในพื้นที่ตำบลหนองไข่น้ำได้ โดยออกข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลหนองไข่น้ำ เรื่อง กำหนดบริเวณห้ามก่อสร้าง ดัดแปลง หรือเปลี่ยนการใช้อาคารบางชนิดหรือบางประเภท ในพื้นที่บางส่วนในท้องที่เขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองไข่น้ำ อำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๓ ผู้ร้องเห็นว่าการแก้ไขข้อบัญญัติดังกล่าว เป็นการเอื้อประโยชน์และขาดการมีส่วนร่วมของประชาชน และขัดต่อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

/ ซึ่งผู้ร้อง ...

ซึ่งผู้ร้องได้ยื่นฟ้องต่อศาลปกครองกลาง ตามคดีหมายเลขคำที่ [REDACTED] เมื่อวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ ขอให้เพิกถอนข้อบัญญัติดังกล่าว

๔) การคัดเลือกพื้นที่ดำเนินโครงการไม่เป็นไปตามกฎกระทรวงฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๓๕) ออกตามความในพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ เนื่องจากโรงงานผลิตพลังงานไฟฟ้า อยู่ติดกับหอพักและบ้านพักอาศัยของประชาชน และอยู่ใกล้กับสถานศึกษา วัด และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหนองไข่น้ำ ทั้งยังขัดกับกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมจังหวัดสระบุรี พ.ศ. ๒๕๕๔ และกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมจังหวัดสระบุรี (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๘ ซึ่งกำหนดการใช้ประโยชน์ในพื้นที่ตำบลหนองไข่น้ำเป็นที่ดินประเภทชุมชน (สีชมพู) ห้ามก่อสร้างโรงงานผลิตพลังงานไฟฟ้า โรงงานลำดับที่ ๘๘ ต่อมาหัวหน้าคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ได้มีคำสั่ง ที่ ๔/๒๕๕๙ เรื่อง การยกเว้นการใช้บังคับกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมสำหรับการประกอบกิจการบางประเภท ลงวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๙ ยกเว้นการใช้บังคับกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมให้สามารถก่อสร้างโรงงานผลิตพลังงานไฟฟ้า โรงงานลำดับที่ ๘๘ ได้

๕) พื้นที่ตั้งโครงการอยู่กลางแหล่งชุมชน ติดกับพื้นที่อยู่อาศัย บ้านเรือน และพื้นที่เกษตรกรรมของประชาชน การผลิตพลังงานไฟฟ้าอาจก่อให้เกิดมลพิษจากการเผาขยะหลายอย่าง เช่น ฝุ่นละออง ซีเมนต์ ก๊าซไนโตรเจนออกไซด์ ก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ ก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์ และสารไดออกซิน เป็นต้น นอกจากนี้ โครงการยังใช้น้ำในกระบวนการผลิตเป็นจำนวนมาก และขนส่งเชื้อเพลิงทุกวัน แม้จะกำหนดให้บริษัทจัดทำรายงานประเมินผลกระทบการปฏิบัติ (Code of Practice: CoP) แล้วก็ตาม แต่เป็นเพียงการกำหนดแนวทางปฏิบัติด้านสิ่งแวดล้อมขั้นต่ำสำหรับให้ผู้ประกอบการยึดถือปฏิบัติตามเงื่อนไขแนบท้ายใบอนุญาตผลิตไฟฟ้า และใช้เป็นหลักเกณฑ์การติดตามตรวจสอบการดำเนินโครงการเท่านั้น ซึ่งแตกต่างจากการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมตามแนวทางการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (Environmental Impact Assessment - EIA) ที่จะต้องศึกษาข้อมูลสภาพแวดล้อมและคุณค่าการใช้ประโยชน์ตามความเป็นจริง เพื่อกำหนดมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสมกับพื้นที่เป็นการเฉพาะ อันเป็นการดำเนินการที่มีประสิทธิภาพมากกว่าการจัดทำ CoP

๖) ผู้ร้องไม่ได้ต่อต้านการสร้างโรงงานผลิตพลังงานไฟฟ้า แต่การก่อสร้างต้องตั้งอยู่ในพื้นที่ที่เหมาะสม ห่างจากชุมชนและพื้นที่เกษตรกรรม และต้องได้รับความเห็นชอบจากประชาชนในพื้นที่ ไม่ใช่ประชุมเฉพาะหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้นำชุมชนแล้วอ้างว่าได้รับความเห็นชอบจากประชาชนแล้ว เนื่องจากข้อมูลข่าวสารที่หน่วยงานแจ้งแก่ผู้นำชุมชนไปไม่ถึงประชาชนอย่างแท้จริง และต้องรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่มีที่อยู่อาศัยใกล้พื้นที่ดำเนินโครงการด้วย ไม่ควรรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่มีที่อยู่อาศัยไกลจากที่ตั้งโครงการแล้วนำมาอนุมานว่า ได้รับความเห็นชอบจากประชาชนส่วนใหญ่ ผู้ร้องมีข้อสังเกตว่า บ่อขยะของเทศบาลเมืองพระพุทธบาทมีพื้นที่ว่างจำนวนมาก

เหตุใดจึงไม่กำหนดให้โครงการตั้งในพื้นที่ดังกล่าว แม้ว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอาจเห็นว่า โครงการดังกล่าวเป็นโครงการที่ดี มีมาตรการรองรับและแก้ไขปัญหาได้ การดำเนินโครงการไม่เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและประชาชนอย่างแน่นอน แต่จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นตามข่าวสารต่าง ๆ และงานวิจัยด้านสิ่งแวดล้อม ทำให้เห็นแล้วว่าเป็นไปไม่ได้ที่การดำเนินโครงการจะไม่เกิดผลกระทบใด ๆ

๗) ผู้ร้องมีประเด็นให้ตรวจสอบ สรุปได้ดังนี้

๗.๑) พื้นที่ตั้งโครงการกำจัดขยะมูลฝอยโดยการแปรสภาพเป็นเชื้อเพลิง RDF และนำไปผลิตเป็นพลังงานไฟฟ้า กำลังการผลิต ๙.๕ เมกะวัตต์ ขัดต่อข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลหนองไข่น้ำ เรื่อง กำหนดบริเวณห้ามก่อสร้างฯ พ.ศ. ๒๕๕๗ และกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมจังหวัดสระบุรี พ.ศ. ๒๕๕๔ ประกอบกับกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมจังหวัดสระบุรี (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๘ หรือไม่

๗.๒) คำสั่ง คสช. ที่ ๔/๒๕๕๙ เรื่อง การยกเว้นการใช้บังคับกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมสำหรับการประกอบกิจการบางประเภท ลงวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๙ กำหนดให้ยกเว้นการใช้บังคับกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมตามกฎหมายว่าด้วยการผังเมือง สำหรับการประกอบกิจการโรงงานลำดับที่ ๘๘ ได้หรือไม่

๗.๓) การจัดทำรายงาน CoP ของผู้ถูกร้องที่ ๓ และบริษัทได้รับฟังความคิดเห็นจากประชาชนในพื้นที่ตำบลหนองไข่น้ำและให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำรายงาน CoP หรือไม่

๗.๔) การคัดเลือกพื้นที่ตั้งโรงงานผลิตพลังงานไฟฟ้าจากเชื้อเพลิง RDF ในพื้นที่ตำบลหนองไข่น้ำ ขาดกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนผู้มีส่วนได้เสียในพื้นที่หรือไม่

๗.๕) โรงงานผลิตพลังงานไฟฟ้าจากเชื้อเพลิง RDF มีความเสี่ยงที่จะก่อให้เกิดผลกระทบต่อระบบนิเวศ สุขภาพ สิ่งแวดล้อม และชุมชนหรือไม่

๒.๒.๒ ข้อเท็จจริงฝ่ายผู้ถูกร้อง

เมื่อวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พร้อมด้วยพนักงานเจ้าหน้าที่ ได้ลงพื้นที่ ณ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองไข่น้ำ รับฟังข้อเท็จจริงจากผู้ถูกร้องทั้งสาม โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑) ผู้ถูกร้องที่ ๒ ชี้แจงว่า

๑.๑) การแก้ไขข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลหนองไข่น้ำ เรื่อง กำหนดบริเวณห้ามก่อสร้างฯ พ.ศ. ๒๕๕๗ มีสาเหตุมาจาก

๑.๑.๑) กระทรวงมหาดไทยมีนโยบายแก้ไขปัญหการใช้อาคารอื่นที่ใช้ประกอบธุรกิจโรงแรมไม่ถูกต้องและไม่ได้มาตรฐานความปลอดภัยของอาคารตามที่กฎหมายกำหนด จึงออกกฎกระทรวงกำหนดลักษณะอาคารประเภทอื่นที่ใช้ประกอบธุรกิจโรงแรม พ.ศ. ๒๕๕๙

/และสั่งการ...

และสั่งการให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นเร่งรัด ติดตาม และกำกับดูแลให้องค์การบริหารส่วนตำบล ปฏิบัติตาม

๑.๑.๒) ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลหนองไข่น้ำ เรื่อง กำหนดบริเวณห้ามก่อสร้างฯ พ.ศ. ๒๕๕๗ มีข้อจำกัดทำให้ผู้ถูกร้องที่ ๒ ในฐานะเจ้าพนักงานท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ไม่อาจออกใบอนุญาตก่อสร้างให้แก่ประชาชนที่ประสงค์ จะสร้างอาคารประเภทห้องแถว ตึกแถวหรือบ้านแถวในพื้นที่และบริเวณริมถนนสาธารณะในเขต องค์การบริหารส่วนตำบลหนองไข่น้ำได้ ทำให้ไม่เกิดการพัฒนาอาคาร และประชาชนขาดรายได้ในการ ประกอบกิจการบ้านเช่า รวมทั้งทำให้ผู้ถูกร้องที่ ๒ ขาดรายได้จากภาษีโรงเรือนที่จะนำมาพัฒนาพื้นที่

ผู้ถูกร้องที่ ๒ จึงเสนอขอแก้ไขข้อบัญญัติดังกล่าวต่อที่ประชุม ผู้ถูกร้องที่ ๑ เมื่อวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๖๓ ซึ่งมีมติเห็นชอบให้แก้ไขโดยตราเป็นข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลหนองไข่น้ำ เรื่อง กำหนดบริเวณห้ามก่อสร้างฯ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๓

๑.๒) สำหรับการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนประกอบการแก้ไข ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลหนองไข่น้ำนั้น เนื่องจากเป็นการแก้ไขโดยอาศัยอำนาจตาม พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒^๒ มาตรา ๘ (๑๐) ประกอบกับมาตรา ๙ วรรคสอง ซึ่งไม่ได้ กำหนดให้การแก้ไขข้อบัญญัติท้องถิ่นต้องรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ดังนั้น ผู้ถูกร้องที่ ๒ จึงไม่ได้ รับฟังความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่ตำบลหนองไข่น้ำ หรือแจ้งให้ประชาชนในพื้นที่ทราบ

๑.๓) ผู้ถูกร้องที่ ๓ ได้มีหนังสือ ที่ สป ๕๒๓๐๖/๑๘๐๓ ลงวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ ถึงผู้ถูกร้องที่ ๒ ขอความเห็นชอบการทำกิจการนอกเขตเทศบาล กรณีดำเนินการ โครงการกำจัดขยะมูลฝอย โครงการแปรรูปเป็นเชื้อเพลิง (RDF) และผลิตพลังงานไฟฟ้า ณ โรงงาน ผลิตพลังงานไฟฟ้า ตำบลหนองไข่น้ำ อำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๕๗ ทวิ ผู้ถูกร้องที่ ๒ จึงนำเรื่อง

/ การขอ ...

^๒ พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

มาตรา ๘ เพื่อประโยชน์แห่งความมั่นคงแข็งแรง ความปลอดภัย การป้องกันอัคคีภัย การสาธารณสุข การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม การผังเมือง การสถาปัตยกรรม และการอำนวยความสะดวกแก่การจราจร ตลอดจนการอื่นที่จำเป็น เพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมอาคารมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนด

ฯลฯ

ฯลฯ

(๑๐) บริเวณห้ามก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย และใช้หรือเปลี่ยนการใช้อาคารชนิดใดหรือ ประเภทใด

ฯลฯ

ฯลฯ

มาตรา ๙ วรรคสอง ในกรณีที่ยังมิได้มีการออกกฎกระทรวงกำหนดเรื่องใดตามมาตรา ๘ ให้ราชการ ส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อบัญญัติท้องถิ่นกำหนดเรื่องนั้นได้

การขอความเห็นชอบกิจการนอกเขตเทศบาลของผู้ร้องที่ ๓ เสนอต่อผู้ร้องที่ ๑ เพื่อพิจารณาในคราวเดียวกันกับการแก้ไขข้อบัญญัติท้องถิ่น ซึ่งผู้ร้องที่ ๑ ได้มีมติยินยอมตามที่ผู้ร้องที่ ๓ ร้องขอ

๑.๔) ผู้ร้องที่ ๑ พิจารณาเห็นชอบให้ผู้ร้องที่ ๓ ทำกิจการนอกเขตเทศบาลตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องแล้ว แต่เป็นเพียงอนุมัติในหลักการเท่านั้น ส่วนขั้นตอนการขออนุญาตก่อสร้างอาคารโรงงานผลิตพลังงานไฟฟ้าเป็นหน้าที่และอำนาจของผู้ร้องที่ ๔ ซึ่งได้กำหนดขั้นตอนการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ ตามระเบียบคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงานว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นและการทำความเข้าใจกับประชาชนและผู้มีส่วนได้เสียในการพิจารณาออกใบอนุญาตประกอบกิจการผลิตไฟฟ้า พ.ศ. ๒๕๕๙ (บังคับใช้อยู่ขณะนั้น) และประกาศคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน เรื่อง มาตรการป้องกัน แก้ไข และติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม สำหรับผู้ประกอบการผลิตไฟฟ้าที่ใช้ขยะมูลฝอยเป็นเชื้อเพลิงที่มีกำลังผลิตติดตั้งต่ำกว่า ๑๐ เมกะวัตต์ พ.ศ. ๒๕๕๙ (บังคับใช้อยู่ขณะนั้น)

๑.๕) การพิจารณาอนุญาตให้ก่อสร้างอาคารโรงงานผลิตพลังงานไฟฟ้าที่ใช้ขยะมูลฝอยเป็นเชื้อเพลิง เป็นอำนาจหน้าที่ของผู้ร้องที่ ๔ ตามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือระหว่างผู้ร้องที่ ๔ กระทรวงอุตสาหกรรม และกระทรวงมหาดไทย เรื่อง แนวทางและขั้นตอนการอนุญาตปลูกสร้างอาคารและการอื่นเพื่อประกอบกิจการพลังงาน ลงวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๕๕

๑.๖) บริษัท [REDACTED] ได้มอบหมายให้บริษัท [REDACTED] เป็นผู้จัดการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน เมื่อวันที่ ๑๙ มิถุนายน และวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๖๓ ณ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองไข่น้ำ

๒) ผู้ร้องที่ ๓ ชี้แจงว่า

๒.๑) การบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน เป็นนโยบายสำคัญของรัฐบาลที่กำหนดให้เป็นวาระแห่งชาติ ต่อมา มีประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การจัดการมูลฝอย พ.ศ. ๒๕๖๐ ลงวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๖๐ กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ประสงค์จะดำเนินการโครงการกำจัดขยะมูลฝอยต้องขอความเห็นชอบในหลักการจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ผู้ร้องที่ ๓ จึงได้เสนอโครงการกำจัดมูลฝอยเทศบาลเมืองพระพุทธรูปด้วยวิธีแปรสภาพเป็นเชื้อเพลิง RDF และนำไปใช้ในการผลิตไฟฟ้า ณ ตำบลหนองไข่น้ำ กำลังการผลิตไฟฟ้าขนาดไม่เกิน ๙.๕ เมกะวัตต์ ที่มีพื้นที่กว่า ๑๖๖ ไร่ ต่อคณะกรรมการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยจังหวัดสระบุรี และคณะกรรมการกลางจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย ตามลำดับ ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้ให้ความเห็นชอบเมื่อวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๑

๒.๒) ผู้ร้องที่ ๓ ได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ในการเปลี่ยนแปลงวิธีการจัดซื้อจัดจ้างโครงการกำจัดขยะมูลฝอยโดยแปรสภาพเป็นเชื้อเพลิง RDF จากเดิม คือ วิธีประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ (e-bidding) เป็นการจัดซื้อจัดจ้างด้วยวิธีการคัดเลือก

โดยให้...

โดยให้ดำเนินการคัดเลือกเอกชน ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การจัดการมูลฝอย พ.ศ. ๒๕๖๐
ข้อ ๑๘^๓ อย่างเคร่งครัด

๒.๓) ผู้ถูกร้องที่ ๓ ได้ประชุมคณะกรรมการจัดทำร่างขอบเขตงาน (Terms of Reference : TOR) (รายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะงานบริการ) โครงการกำจัดขยะมูลฝอย เทศบาลเมืองพระพุทธรูปด้วยวิธีแปรสภาพเชื้อเพลิงเป็น RDF และนำไปใช้ในการผลิตไฟฟ้าขนาดไม่เกิน ๙.๕ เมกะวัตต์ และเมื่อประกาศร่าง TOR ดังกล่าว มีบริษัทเอกชนรายหนึ่งได้ยื่นข้อทักท้วงและเสนอให้แก้ไขร่าง TOR จากเดิม ในส่วนข้อเสนอด้านเทคนิคในส่วนที่ดินและส่วนของโรงงานในเขตนิคมอุตสาหกรรมหนองแค ตำบลหนองไช้ อำเภอนองแค จังหวัดสระบุรี ซึ่งอาจเป็นการเอื้อประโยชน์ให้แก่บริษัทเอกชนรายใดรายหนึ่ง ผู้ถูกร้องที่ ๓ จึงได้จัดประชุมคณะกรรมการ และแก้ไขร่าง TOR ในส่วนของข้อ ๑.๑ ที่ดินและที่ตั้งของโรงงานจากเดิมในเขตนิคมอุตสาหกรรมหนองแคเป็นเขตพื้นที่ตำบลหนองไช้ อำเภอนองแค จังหวัดสระบุรี

๓) ผู้ถูกร้องที่ ๔ ชี้แจงว่า

๓.๑) การพิจารณาอนุญาตให้ประกอบกิจการผลิตไฟฟ้าที่ใช้ขยะมูลฝอยเป็นเชื้อเพลิงที่มีกำลังผลิตติดตั้งต่ำกว่า ๑๐ เมกะวัตต์ มีหลักเกณฑ์ภายใต้กฎหมายต่าง ๆ ได้แก่ ใบอนุญาตก่อสร้างอาคารตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร ใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานผลิตพลังงานไฟฟ้าตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน และใบอนุญาตให้ผลิตพลังงานควบคุมตามกฎหมายว่าด้วย

/ การพัฒนา ...

^๓ ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การจัดการมูลฝอย พ.ศ. ๒๕๖๐ ลงวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๖๐

ข้อ ๑๘ เมื่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยให้ความเห็นชอบตามข้อ ๑๗ แล้ว ให้ราชการส่วนท้องถิ่นผู้จัดทำข้อเสนอคัดเลือกเอกชนโดยนำหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐมาใช้บังคับโดยอนุโลม และให้ใช้วิธีการประมูลก่อนโดยพิจารณาจากผลประโยชน์ที่ราชการส่วนท้องถิ่นและประชาชนจะได้รับอย่างเป็นธรรม

ในกรณีที่ไมอาจดำเนินการด้วยวิธีการประมูลตามวรรคหนึ่ง ราชการส่วนท้องถิ่นผู้จัดทำข้อเสนออาจพิจารณาคัดเลือกเอกชนโดยไม่ใช้วิธีประมูลก็ได้โดยให้ขอคำแนะนำจากคณะกรรมการจังหวัดหรือคณะกรรมการกลางแล้วแต่กรณี และเสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยหรือผู้ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมอบหมายเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนดำเนินการ เฉพาะกรณีดังต่อไปนี้

(๑) มีความจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องมอบหมายให้เอกชนดำเนินการหรือร่วมดำเนินการอันเนื่องมาจากเหตุการณ์ที่ไมอาจคาดหมายได้ ซึ่งหากใช้วิธีประมูลอาจก่อให้เกิดความล่าช้าและอาจทำให้เกิดความเสียหายร้ายแรงต่อประโยชน์สาธารณะ

(๒) เป็นข้อเสนอที่โดยลักษณะและขนาดของการดำเนินการแล้ว หากใช้วิธีการประมูลจะไม่คุ้มค่าสำหรับการดำเนินการ

(๓) เป็นข้อเสนอที่ต้องให้เอกชนซึ่งมีคุณสมบัติทางเทคนิคเป็นการเฉพาะและเอกชนลักษณะดังกล่าวนั้นมีเพียงรายเดียว

การพัฒนาและส่งเสริมพลังงาน ซึ่งใบอนุญาตทั้ง ๓ ประเภท จะต้องได้รับความเห็นและต้องตรวจสอบความถูกต้องตามหลักเกณฑ์ วิธีการและระเบียบปฏิบัติที่ใช้บังคับอยู่จากหน่วยงานที่เป็นเจ้าของกฎหมายนั้นก่อน โดยผู้ถูกร้องที่ ๔ จะนำความเห็นมาใช้ประกอบการพิจารณาออกใบอนุญาตตามพระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงาน พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๔๘ ทั้งนี้ ภายใต้บันทึกข้อตกลงความร่วมมือระหว่าง ผู้ถูกร้องที่ ๔ กระทรวงอุตสาหกรรม และกระทรวงมหาดไทย

๓.๒) สำหรับการพิจารณาให้ใบอนุญาตประกอบกิจการผลิตไฟฟ้า เป็นการใช้อำนาจตามพระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงาน พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๔๗ ประกอบกับระเบียบคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ระเบียบคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงานว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นฯ พ.ศ. ๒๕๕๙ ประกาศคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน เรื่อง มาตรการป้องกันฯ พ.ศ. ๒๕๕๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (บังคับใช้อยู่ขณะนั้น) ระเบียบคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงานว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการพิจารณาสถานที่ตั้งและสภาพแวดล้อมของโรงไฟฟ้า สำหรับการออกใบอนุญาตผลิตไฟฟ้า พ.ศ. ๒๕๖๔ และระเบียบคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงานว่าด้วยการขอรับใบอนุญาตและการอนุญาตประกอบกิจการพลังงาน พ.ศ. ๒๕๕๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๓.๓) ผู้ถูกร้องที่ ๔ ได้พิจารณาออกใบอนุญาตประกอบกิจการผลิตไฟฟ้าเมื่อวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๖๕ โดยใช้หลักเกณฑ์ วิธีการและระเบียบคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงานที่บังคับใช้อยู่ในขณะนั้น พร้อมทั้งได้กำหนดเงื่อนไขให้บริษัทต้องปฏิบัติตามมาตรการป้องกันติดตามตรวจสอบและลดผลกระทบคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่กำหนดไว้ในรายงาน CoP และเงื่อนไขเฉพาะจำนวน ๖ ข้อ อย่างเคร่งครัด

๒.๒.๓ ข้อเท็จจริงจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๑) สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสระบุรี ชี้แจงว่า

การบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชนเป็นนโยบายของ คสช. และรัฐบาลที่ประสงค์จะแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอย ประกอบกับพื้นที่ในเขตปกครองของผู้ถูกร้องที่ ๓ มีขยะตกค้างเป็นจำนวนมาก จึงศึกษาความเป็นไปได้ที่จะนำขยะตกค้างไม่ต่ำกว่า ๒๐๐,๐๐๐ ตัน แปลงเป็นพลังงาน เพื่อลดปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมและนำขยะไปใช้เป็นพลังงานให้เกิดประโยชน์ ผู้ถูกร้องที่ ๓

/จึงเสนอ...

“พระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงาน พ.ศ. ๒๕๕๐

มาตรา ๔๘ ในกรณีที่มีการปลูกสร้างอาคาร หรือการตั้งโรงงานเพื่อประกอบกิจการพลังงานต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน กฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร กฎหมายว่าด้วยการผังเมือง หรือกฎหมายว่าด้วยการพัฒนาและส่งเสริมพลังงาน ให้การอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการนั้นเป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการตามพระราชบัญญัตินี้ โดยคณะกรรมการต้องขอความเห็นจากหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายต่าง ๆ ดังกล่าว และหน่วยงานดังกล่าวต้องแจ้งความเห็นพร้อมทั้งจำนวนค่าธรรมเนียมที่เรียกเก็บตามกฎหมายนั้น ๆ ให้คณะกรรมการทราบด้วย

จึงเสนอโครงการกำจัดมูลฝอยเทศบาลเมืองพระพุทธรบาทด้วยวิธีแปรสภาพเป็นเชื้อเพลิง (RDF) และนำไปใช้ในการผลิตไฟฟ้ากำลังการผลิตไฟฟ้าขนาดไม่เกิน ๙.๕ เมกะวัตต์ และได้กำหนดให้พื้นที่ดำเนินโครงการอยู่ในบริเวณพื้นที่ที่มีสายส่งของการไฟฟ้า

๒) จังหวัดสระบุรี ชี้แจงว่า

ผู้ถูกร้องที่ ๓ เป็นเจ้าภาพในการรวมกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (cluster) กลุ่มที่ ๓ ของจังหวัดสระบุรี มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้าร่วมกลุ่ม ๑๗ แห่ง ผู้ถูกร้องที่ ๓ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายในกลุ่มได้ทำความตกลงร่วมมือกันในการกำจัดมูลฝอย มอบหมายให้เอกชนดำเนินการหรือร่วมดำเนินการกำจัดมูลฝอย ต่อมาผู้ถูกร้องที่ ๓ ได้เสนอโครงการกำจัดมูลฝอยโดยการแปรสภาพเป็นเชื้อเพลิง RDF เพื่อนำไปใช้ในการผลิตกระแสไฟฟ้าตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การจัดการมูลฝอย พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ ๑๗ ให้คณะกรรมการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยจังหวัดสระบุรี คณะกรรมการกลางจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยพิจารณาให้ความเห็นชอบ ซึ่งรัฐมนตรีได้เห็นชอบเมื่อวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๑ โดยมีรายละเอียดการดำเนินโครงการ ดังนี้

๒.๑) ที่ตั้งโครงการ โรงงานแปรสภาพมูลฝอยเป็น RDF ตั้งอยู่ภายในพื้นที่ฝังกลบมูลฝอยของผู้ถูกร้องที่ ๓ หมู่ที่ ๕ ตำบลพระพุทธรบาท อำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี โรงงานผลิตพลังงานไฟฟ้าจากเชื้อเพลิง RDF ตั้งอยู่ในพื้นที่นิคมอุตสาหกรรมหนองแค (ซึ่งอยู่ในเขตปกครองพื้นที่เทศบาลตำบลหินกอง) ตำบลหนองไช้ อำเภอนองแค จังหวัดสระบุรี

๒.๒) พื้นที่โครงการแปรสภาพมูลฝอยเป็น RDF เป็นกรรมสิทธิ์ของผู้ถูกร้องที่ ๓ เนื้อที่ประมาณ ๑๖๖ ไร่ โรงงานผลิตพลังงานไฟฟ้าจากเชื้อเพลิง RDF เป็นพื้นที่ของเอกชน ผู้ได้รับการคัดเลือกมีหน้าที่จัดหา มีเนื้อที่ประมาณ ๑๕ ไร่

๒.๓) โครงการแปรสภาพมูลฝอยเป็น RDF มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในรัศมี ๒ กิโลเมตร ประชาชนส่วนใหญ่เห็นชอบ ส่วนโรงงานผลิตพลังงานไฟฟ้าจากเชื้อเพลิง RDF มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในรัศมี ๕ กิโลเมตร ประชาชนส่วนใหญ่เห็นชอบ

๓) สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดสระบุรี ชี้แจงว่า

พื้นที่ตำบลหนองไช้ อำเภอนองแค จังหวัดสระบุรี เป็นที่ดินประเภทสีเขียวชนบทและเกษตรกรรม อยู่ในกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมชุมชนหินกอง - โคกแย้ จังหวัดสระบุรี พ.ศ. ๒๕๕๐ ประกาศใช้บังคับเมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๐ โดยบัญญัติท้ายกฎกระทรวงดังกล่าว ไม่อนุญาตให้ก่อสร้างโรงงานลำดับที่ ๘๘ ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๕๒ กรมโยธาธิการและผังเมือง โดยสำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดสระบุรี ได้โอนภารกิจด้านผังเมืองให้ท้องถิ่นดำเนินการ ดังนั้น เมื่อกฎกระทรวงดังกล่าวหมดอายุการบังคับใช้เมื่อวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๕๗

จึงเป็นอำนาจหน้าที่ของผู้ถูกร้องที่ ๒ ที่จะต้องดำเนินการออกข้อบัญญัติท้องถิ่นเพื่อใช้บังคับแทนกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมฉบับดังกล่าว

คำสั่ง คสช. ที่ ๔/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๙ ได้ยกเว้นการใช้บังคับกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมตามกฎหมายว่าด้วยการผังเมืองที่มีผลใช้บังคับอยู่ในวันที่มีคำสั่ง หรือที่จะมีผลใช้บังคับภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่มีคำสั่ง สำหรับการประกอบกิจการคลังน้ำมันตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิงและการประกอบกิจการโรงงานลำดับที่ ๘๘ ตามกฎกระทรวง (พ.ศ. ๒๕๓๕) ออกตามความในพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕

๔) กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ชี้แจงว่า

๔.๑) การยินยอมให้ผู้ถูกร้องที่ ๓ ทำกิจการนอกเขต ผู้ถูกร้องที่ ๑ ต้องพิจารณาว่า กิจการดังกล่าวอยู่ในภารกิจอำนาจหน้าที่ของผู้ถูกร้องที่ ๑ หรือไม่ และผู้ถูกร้องที่ ๑ ซึ่งเป็นตัวแทนของประชาชนในพื้นที่เห็นชอบด้วยหรือไม่

๔.๒) การกำหนดพื้นที่ตั้งโครงการ ไม่ได้กำหนดเป็นแปลงใดแปลงหนึ่งหรือโฉนดที่ดินเป็นการเฉพาะ แต่จะกำหนดพื้นที่เป็นตำบลเพื่อการคัดเลือกพื้นที่ในการศึกษาความเหมาะสม และจะต้องรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่ ซึ่งการรับฟังความคิดเห็นในขั้นตอนการพิจารณาให้ความเห็นชอบโครงการนั้น กระทรวงมหาดไทยไม่ได้กำหนดวิธีพื้นที่การรับฟังความคิดเห็นไว้

๔.๓) การรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่ก่อสร้างโรงงานผลิตพลังงานไฟฟ้าในขั้นตอนการเสนอโครงการของผู้ถูกร้องที่ ๓ ได้ใช้ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พ.ศ. ๒๕๔๘ แนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนและการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมทางสังคมในกระบวนการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๕๗ ของสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และระเบียบคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงานว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นฯ พ.ศ. ๒๕๕๙ (บังคับใช้ขณะนั้น) เป็นกรอบการดำเนินการโดยกำหนดพื้นที่การรับฟังความคิดเห็นครอบคลุมพื้นที่รัศมี ๕ กิโลเมตรจากที่ตั้งโครงการ (นิคมอุตสาหกรรมหนองแค) ที่คาดว่าจะได้รับผลกระทบ ประกอบด้วยพื้นที่เทศบาล ๒ แห่ง ได้แก่ เทศบาลตำบลหนองแค และเทศบาลตำบลหินกอง และในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ๗ แห่ง ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลโคกแย้ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองไข่น้ำ องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยขมิ้น องค์การบริหารส่วนตำบลหนองจระเข้ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลาหมอ องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยทราย และองค์การบริหารส่วนตำบลบัวลอย

๔.๔) การรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเป็นการนำเสนอข้อมูลและรายละเอียดโครงการ ขอบเขตการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้น ผลกระทบที่อาจเกิดจากการดำเนินโครงการทั้งด้านบวกและด้านลบ รวมถึงมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม

โดยดำเนินการจัดประชุม ๗ ครั้ง ระหว่างวันที่ ๑๑ - ๑๔ มกราคม ๒๕๕๙ มีผู้สนใจเข้าร่วมประชุม ๖๓๑ คน ประกอบด้วย ผู้นำชุมชน ประชาชนในพื้นที่ศึกษาที่อาจจะได้รับผลกระทบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งระดับ จังหวัด อำเภอ และตำบล รวมถึงสถาบันการศึกษา เจ้าหน้าที่บริษัท มิตทฯ บริษัทที่ปรึกษา หน่วยงาน ผู้อนุญาต และประชาชนที่ให้ความสนใจ โดยมีประชาชนในพื้นที่ตำบลหนองไข่น้ำ เข้าร่วมประชุม ๒๔ คน ก่อนการจัดประชุมได้ส่งหนังสือเชิญประชุมไปยังกลุ่มเป้าหมาย และติดประกาศประชาสัมพันธ์เชิญผู้สนใจเข้าร่วมประชุมไว้ในที่สาธารณะล่วงหน้าอย่างน้อย ๑๕ วัน ภายหลังการรับฟังความคิดเห็น ผู้เข้าร่วมประชุมได้แสดงความคิดเห็นผ่านแบบสอบถาม ๔๘๗ คน จากผู้เข้าร่วมประชุม ๖๐๕ คน (ไม่รวมเจ้าหน้าที่บริษัท [REDACTED] บริษัทที่ปรึกษา และหน่วยงานผู้อนุญาต) คิดเป็นร้อยละ ๘๐.๕ ของผู้เข้าร่วมประชุม สรุปผลการรับฟังความคิดเห็นได้ดังนี้

๔.๔.๑) ผู้เข้าร่วมประชุมร้อยละ ๕๔.๐ รับทราบว่ามีโครงการ โรงไฟฟ้า อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี และร้อยละ ๔๖.๐ เพิ่งเคยรับทราบเป็นครั้งแรก

๔.๔.๒) ก่อนการจัดประชุมรับฟังความคิดเห็น ผู้เข้าร่วมประชุม ร้อยละ ๔๙.๑ ไม่มีความวิตกกังวลต่อการพัฒนาโครงการ และร้อยละ ๕๐.๙ มีความวิตกกังวล

๔.๔.๓) ภายหลังการจัดประชุมรับฟังความคิดเห็น ผู้เข้าร่วมประชุมร้อยละ ๓๕.๙ มีความวิตกกังวลต่อการพัฒนาโครงการ และร้อยละ ๖๔.๑ ไม่มีความวิตกกังวล

๔.๔.๔) การศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้นของโครงการ ต้องการให้มีการศึกษาเพิ่มเติมในเรื่องใด ผู้เข้าร่วมประชุม ร้อยละ ๖๗.๑ ระบุว่าไม่มีประเด็นให้ศึกษาเพิ่มเติม และร้อยละ ๓๒.๙ ต้องการให้มีการศึกษาเพิ่มเติมในด้านผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม สภาพความเป็นอยู่และวิถีชีวิตของชุมชน และผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนตามลำดับ

ภายหลังจากการจัดประชุมรับฟังความคิดเห็นเสร็จสิ้น ได้เปิดรับฟังความคิดเห็นผ่านช่องทางต่าง ๆ เพิ่มเติม ได้แก่ โทรศัพท์ โทรสาร และให้แจ้งความเห็นโดยตรงไป ณ ที่ทำการส่วนท้องถิ่น เป็นระยะเวลา ๑๕ วัน (ระหว่างวันที่ ๑๕ - ๒๙ มกราคม ๒๕๕๙) ปรากฏว่าไม่มีประเด็นความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ทางโครงการได้จัดทำเอกสารสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นและติดประกาศประชาสัมพันธ์ ณ ที่ทำการส่วนท้องถิ่น ที่ทำการชุมชน แหล่งชุมชน และสถานประกอบกิจการ เป็นระยะเวลา ๑๕ วันนับจากการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเสร็จสิ้น

๕) บริษัท [REDACTED] ชี้แจงว่า

บริษัทได้จัดรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่ดำเนินโครงการ รัศมี ๓ กิโลเมตร ๒ ครั้ง ครั้งแรกเมื่อวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๖๓ ณ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองไข่น้ำ มีผู้เข้าร่วมประชุมประมาณ ๒๐๐ กว่าคน ภายหลังการจัดรับฟังความคิดเห็นครั้งแรก ประชาชนบางส่วนยังร้องเรียนว่าไม่ทราบข้อมูลข่าวสารอย่างเพียงพอ บริษัทจึงจัดรับฟังความคิดเห็น ครั้งที่สองเมื่อวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๖๓ ณ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองไข่น้ำ และผลการรับฟังความ

คิดเห็นปรากฏว่า ประชาชนส่วนใหญ่ไม่เห็นชอบให้สร้างโรงผลิตไฟฟ้าที่ตำบลหนองไข่น้ำ เนื่องจากกังวลเกี่ยวกับผลกระทบที่จะเกิดขึ้น บริษัทจึงนำข้อห่วงกังวลดังกล่าวมาประกอบการกำหนดมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาเฉพาะชุมชน นอกจากนี้ ยังได้เปิดเผยข้อมูลข่าวสาร และมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้ประชาชนในพื้นที่ทราบ โดยวิธีการเดินชี้แจงกับประชาชนแต่ละหลังคาเรือนประมาณ ๔ ครั้ง ทั้งยังจัดส่งเอกสารที่เกี่ยวข้องให้ประชาชนทราบผ่านบริษัท [REDACTED] และเปิดช่องทางการรับฟังความคิดเห็นและรับเรื่องราวร้องเรียนเพิ่มเติม

๒.๒.๔ การแสวงหาข้อเท็จจริงของพนักงานเจ้าหน้าที่

ศาลปกครองกลางได้มีคำพิพากษาเมื่อวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๖๖ ตามคดีหมายเลขแดงที่ [REDACTED] ในคดีที่ผู้ร้องเป็นผู้ฟ้องคดี กับผู้ถูกร้องที่ ๑ และผู้ถูกร้องที่ ๒ เป็นผู้ถูกฟ้องคดี ซึ่งสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๑) พื้นที่ตำบลหนองไข่น้ำไม่ได้อยู่ในบังคับกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมจังหวัดสระบุรี พ.ศ. ๒๕๕๔ และกฎกระทรวงฯ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๘ เนื่องจากกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมชุมชนหินกอง - โคกแย้ จังหวัดสระบุรี พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้กำหนดให้ใช้บังคับผังเมืองรวมในท้องที่ตำบลหนองไข่น้ำ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรีไว้แล้ว

๒) การออกข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลหนองไข่น้ำ เรื่อง กำหนดบริเวณห้ามก่อสร้าง ดัดแปลง หรือเปลี่ยนการใช้อาคารบางชนิดหรือบางประเภทในพื้นที่บางส่วนของท้องที่เขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองไข่น้ำ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๓ กำหนดให้ประเภทหรือชนิดของโรงงานลำดับที่ ๘๘ (๒) โรงงานผลิตพลังงานไฟฟ้าจากพลังงานความร้อน ก่อสร้างในพื้นที่ตำบลหนองไข่น้ำได้ ไม่ขัดกับกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมชุมชนหินกอง - โคกแย้ จังหวัดสระบุรี พ.ศ. ๒๕๕๐ เนื่องจากกฎกระทรวงฉบับดังกล่าวได้สิ้นสุดการใช้บังคับไปแล้ว

๓) กระบวนการในการออกข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลหนองไข่น้ำ เรื่อง กำหนดบริเวณห้ามก่อสร้างฯ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๓ ได้ดำเนินการตามขั้นตอนที่กฎหมายกำหนดไว้แล้ว

๔) พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ และพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ ซึ่งเป็นกฎหมายเฉพาะที่ให้อำนาจแก่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองในการออกข้อบัญญัติดังกล่าว มิได้กำหนดให้จัดรับฟังความคิดเห็นของประชาชน และการออกข้อบัญญัติดังกล่าวเป็นเพียงการออกกฎเท่านั้น

๕) คำสั่ง คสช. ที่ ๔/๒๕๕๙ เรื่อง การยกเว้นการใช้บังคับกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมสำหรับการประกอบกิจการบางประเภท ลงวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๙ ได้กำหนดให้ยกเว้นการใช้บังคับกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมตามกฎหมายว่าด้วยการผังเมืองสำหรับการประกอบกิจการโรงงานลำดับที่ ๘๘

๖) ด้วยเหตุผลดังกล่าว การออกข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลหนองไข่น้ำ เรื่อง กำหนดบริเวณห้ามก่อสร้างฯ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๓ จึงเป็นการกระทำที่ชอบด้วยกฎหมายแล้ว พิพากษายกฟ้อง

๓. ความเห็นคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเห็นว่า กรณีตามคำร้องมีประเด็นต้องพิจารณาว่า ผู้ถูกร้องทั้งสี่ได้กระทำหรือละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนต่อผู้ร้อง กรณีโรงงานผลิตพลังงานไฟฟ้าจากเชื้อเพลิง RDF ในพื้นที่ตำบลหนองไข่น้ำ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม วิถีชีวิตของชุมชน และขาดการมีส่วนร่วมของประชาชนหรือไม่ อย่างไร โดยมีข้อพิจารณา ดังนี้

๓.๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐^๕ มาตรา ๔๑ (๑) และ

/ มาตรา ๔๓ (๒) ...

^๕ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

มาตรา ๔๑ บุคคลและชุมชนย่อมมีสิทธิ

(๑) ได้รับทราบและเข้าถึงข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยงานของรัฐตามที่

กฎหมายบัญญัติ

ฯลฯ

ฯลฯ

มาตรา ๔๓. บุคคลและชุมชนย่อมมีสิทธิ

ฯลฯ

ฯลฯ

(๒) จัดการ บำรุงรักษา และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุลและยั่งยืนตามวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ

(๓) เข้าชื่อกันเพื่อเสนอแนะต่อหน่วยงานของรัฐให้ดำเนินการใดอันจะเป็นประโยชน์ต่อประชาชนหรือชุมชน หรือดเนินการดำเนินการใดอันจะกระทบต่อความเป็นอยู่อย่างสงบสุขของประชาชนหรือชุมชนและได้รับแจ้งผลการพิจารณาโดยรวดเร็ว ทั้งนี้ หน่วยงานของรัฐต้องพิจารณาข้อเสนอแนะนั้นโดยให้ประชาชนที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพิจารณาด้วยตามวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ

ฯลฯ

ฯลฯ

มาตรา ๕๗ รัฐต้อง

ฯลฯ

ฯลฯ

(๒) อนุรักษ์ คุ้มครอง บำรุงรักษา ปันฟู บริหารจัดการ และใช้หรือจัดให้มีการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพ ให้เกิดประโยชน์อย่างสมดุลและยั่งยืน โดยต้องให้ประชาชนและชุมชนในท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมดำเนินการและได้รับประโยชน์จากการดำเนินการดังกล่าวด้วยตามที่กฎหมายบัญญัติ

ฯลฯ

ฯลฯ

มาตรา ๕๙ รัฐต้องเปิดเผยข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยงานของรัฐที่มีใช้ข้อมูลเกี่ยวกับความมั่นคงของรัฐหรือเป็นความลับของทางราชการตามที่กฎหมายบัญญัติ และต้องจัดให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลหรือข่าวสารดังกล่าวได้โดยสะดวก

มาตรา ๔๓ (๒) และ (๓) ได้รับรองสิทธิของบุคคลและชุมชนในการรับทราบและเข้าถึงข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยงานของรัฐ และมีส่วนร่วมในการจัดการ บำรุงรักษา และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุล และยั่งยืน รวมทั้งสามารถเสนอแนะต่อหน่วยงานของรัฐให้ดำเนินการใดอันจะเป็นประโยชน์หรือลดเว้นการดำเนินการใดอันจะกระทบต่อความเป็นอยู่อย่างสงบสุขของประชาชนหรือชุมชน และมาตรา ๕๗ (๒) กำหนดให้เป็นหน้าที่ของรัฐที่จะต้องคุ้มครอง บำรุงรักษา ปันพูน ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม โดยการมีส่วนร่วมของประชาชนและชุมชนในท้องถิ่น รวมทั้งมาตรา ๕๙ ได้รับรองสิทธิของบุคคลและชุมชนว่า รัฐต้องเปิดเผยข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยงานของรัฐที่มีใช้ข้อมูลเกี่ยวกับความมั่นคงของรัฐหรือเป็นความลับของราชการตามที่กฎหมายบัญญัติ และต้องจัดให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารดังกล่าวได้โดยสะดวก ซึ่งสอดคล้องกับกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ที่ได้ให้การรับรองสิทธิในการดำรงชีวิตในสิ่งแวดล้อมและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาพกายและสุขภาพจิตตามมาตรฐานสูงสุด และการดำรงชีวิตในสิ่งแวดล้อมที่ดีและยั่งยืน โดยรัฐจะต้องปรับปรุงในทุกด้านของสุขลักษณะทางสิ่งแวดล้อมและอุตสาหกรรมเพื่อบรรลุผลในการทำให้สิทธิเหล่านี้เป็นจริงอย่างสมบูรณ์ รวมทั้งต้องให้หลักประกันว่าการพัฒนาสิทธิทางเศรษฐกิจและการจัดการ โภคทรัพย์และทรัพยากรธรรมชาติ จะไม่ลดทอนวิถีชีวิตของประชาชน และตั้งอยู่บนพื้นฐานของหลักการแห่งผลประโยชน์ร่วมกัน นอกจากนี้ หลักการชี้แนะแห่งสหประชาชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน (United Nations Guiding Principles on Business and Human Rights: UNGP) ได้ระบุถึงหน้าที่ของภาครัฐและความรับผิดชอบของภาคธุรกิจในการเคารพสิทธิมนุษยชน โดยประกอบไปด้วยเสาหลัก ๓ ประการ คือ (๑) การคุ้มครองสิทธิมนุษยชน (๒) การเคารพสิทธิมนุษยชน และ (๓) การเยียวยา^๖

/๓.๒ ประเด็นที่หนึ่ง...

^๖ในปี ค.ศ. 2011 องค์การสหประชาชาติได้รับรอง “หลักการชี้แนะว่าด้วยสิทธิมนุษยชนกับธุรกิจ” (UN Guiding Principles on Business and Human Rights UNGP) ซึ่งมีเนื้อหาระบุถึงหน้าที่ของภาครัฐและความรับผิดชอบของภาคธุรกิจในการเคารพสิทธิมนุษยชน โดยประกอบไปด้วยเสาหลัก ๓ ประการ คือ (๑) การคุ้มครองสิทธิมนุษยชน (Protect) หมายถึง หน้าที่ของรัฐที่จะคุ้มครองมิให้เกิดการละเมิดสิทธิมนุษยชนของภาคธุรกิจ รวมถึงรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจ (๒) การเคารพสิทธิมนุษยชน (Respect) หมายถึง ความรับผิดชอบของธุรกิจที่จะเคารพสิทธิมนุษยชนโดยหลีกเลี่ยงการกระทำที่ละเมิดหรือมีส่วนร่วมในการสร้างผลกระทบต่อสิทธิมนุษยชน (๓) การเยียวยา (Remedy) หมายถึง การที่ผู้ได้รับผลกระทบจากการดำเนินธุรกิจสามารถเข้าถึงการแก้ไข เยียวยา ปันพูน ที่มีประสิทธิผลทั้งกลไกตามกระบวนการยุติธรรมและอื่น ๆ

ทั้งนี้ ในส่วนความรับผิดชอบของภาคธุรกิจในการเคารพสิทธิมนุษยชนมีหลักการดำเนินการ ได้แก่ การมีคำประกาศนโยบายด้านสิทธิมนุษยชนว่าบุคลากรในองค์กร คู่ค้า และฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องจะไม่ละเมิดสิทธิมนุษยชน การจัดให้มีกระบวนการตรวจสอบสิทธิมนุษยชนอย่างรอบด้านที่ระบุความเสี่ยง การป้องกัน และการบรรเทาผลกระทบ และกำหนดหน่วยรับผิดชอบเมื่อเกิดผลกระทบด้านสิทธิมนุษยชน และการมีกระบวนการเยียวยาเมื่อเกิดผลกระทบจากการกระทำหรือมีส่วนร่วมในการกระทำที่กระทบต่อสิทธิมนุษยชน ทั้งนี้ ภาครัฐและภาคธุรกิจมีหน้าที่ในการจัดให้มีกลไกการเยียวยาที่รวดเร็วและเป็นธรรม

๓.๒ ประเด็นที่หนึ่ง การออกข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลหนองไข่น้ำ เรื่อง กำหนดบริเวณห้ามก่อสร้าง ดัดแปลง หรือเปลี่ยนการใช้อาคารบางชนิดหรือบางประเภท ในพื้นที่ บางส่วนในท้องที่เขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองไข่น้ำ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๓

ข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้ร้องได้ยื่นฟ้องผู้ถูกร้องที่ ๑ และผู้ถูกร้องที่ ๒ ต่อศาล ปกครองกลาง ตามคดีหมายเลขคำที่ [REDACTED] เมื่อวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ ขอให้เพิกถอน ข้อบัญญัติดังกล่าว ต่อมาเมื่อวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๖๖ ศาลปกครองกลางได้มีคำพิพากษาเป็นคดีหมายเลข แดงที่ [REDACTED] ว่า การออกข้อบัญญัติดังกล่าวเป็นการกระทำที่ชอบด้วยกฎหมายแล้ว พิพากษา ยกฟ้อง จึงเป็นกรณีตามมาตรา ๓๙ (๑) ประกอบมาตรา ๓๙ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งบัญญัติให้ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติสั่งยุติเรื่อง หากเป็นเรื่องที่มีการฟ้องเป็นคดีอยู่ในศาลหรือเรื่อง ที่ศาลมีคำพิพากษา คำสั่ง หรือคำวินิจฉัยเสร็จเด็ดขาดแล้ว

๓.๓ ประเด็นที่สอง การจัดทำรายงานประมวลหลักการปฏิบัติ (Code of Practice: CoP) ของผู้ถูกร้องที่ ๓ และบริษัท [REDACTED] ได้รับฟังความคิดเห็นจากประชาชนในพื้นที่ตำบล หนองไข่น้ำ และให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำรายงาน CoP หรือไม่

๓.๓.๑ จากข้อเท็จจริงที่ได้จากการตรวจสอบพบว่า ตั้งแต่ผู้ถูกร้องที่ ๓ ได้ขอ เปลี่ยนแปลงที่ดินและที่ตั้งของโรงงานจากเดิมในเขตนิคมอุตสาหกรรมหนองแค เป็นเขตพื้นที่ตำบล หนองไข่น้ำ ผู้ถูกร้องที่ ๓ ไม่เคยจัดรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่ตำบลหนองไข่น้ำมาก่อน แต่เมื่อปี ๒๕๖๓ ผู้ถูกร้องที่ ๓ และบริษัทได้จัดรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่ตำบลหนองไข่น้ำ เพื่อจัดทำรายงาน CoP ในรัศมี ๓ กิโลเมตร ๒ ครั้ง เมื่อวันที่ ๑๙ มิถุนายน และ ๒ กรกฎาคม ๒๕๖๓ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองไข่น้ำ ตามระเบียบคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงานว่าด้วยการรับ ฟังความเห็นฯ พ.ศ. ๒๕๕๙ ข้อ ๑๒” และได้ชี้แจงกับประชาชนแต่ละหลังคาเรือนประมาณ ๔ ครั้ง ทั้งยัง จัดส่งเอกสารที่เกี่ยวข้องให้ประชาชนทราบทางไปรษณีย์ และเปิดช่องทาง การรับฟังความคิดเห็นและ

/รับเรื่อง...

“ระเบียบคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงานว่าด้วยการรับฟังความเห็นและทำความเข้าใจกับประชาชน และผู้มีส่วนได้เสียในการพิจารณาออกใบอนุญาตประกอบกิจการผลิตไฟฟ้า พ.ศ. ๒๕๕๙

ข้อ ๑๒ ให้ผู้ประสงค์ขอรับใบอนุญาตดำเนินการจัดให้มีการรับฟังความเห็น โดยให้ปฏิบัติตามที่กำหนดไว้ ในข้อ ๘ ข้อ ๙ ข้อ ๑๐ และข้อ ๑๑ โดยอนุโลม

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ต้องให้ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายอย่างน้อยในพื้นที่รัศมี ๓ กิโลเมตร จากขอบเขตพื้นที่สถานประกอบกิจการ

รับเรื่องร้องเรียนเพิ่มเติม ซึ่งประชาชนในพื้นที่ส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วย เนื่องจากมีความวิตกกังวลเกี่ยวกับผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม สุขภาพของประชาชน และวิถีชีวิตชุมชนที่อาจจะเกิดขึ้น และไม่ทราบข้อมูลและรายละเอียดที่เพียงพอ

๓.๓.๒ ถึงแม้ว่า ผู้ถูกร้องที่ ๓ และบริษัทได้จัดรับฟังความคิดเห็นของประชาชน และปฏิบัติตามวิธีการ เงื่อนไข และหลักเกณฑ์ในการรับฟังความคิดเห็นตามที่กำหนดไว้ใน CoP แล้วก็ตาม แต่เป็นเพียงกระบวนการในการรับฟังความคิดเห็นเท่านั้น แต่การรับฟังความคิดเห็นของประชาชนยังต้องคำนึงถึงสิทธิในเชิงเนื้อหาของบุคคลและชุมชนที่ได้รับการรับรองและคุ้มครองให้มีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นของตน ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ กรณีจึงเป็นหน้าที่ของผู้ถูกร้องที่ ๓ ซึ่งเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาที่ต้องคำนึงถึงสิทธิในเชิงเนื้อหาของการมีส่วนร่วมและเจตจำนงของชุมชนท้องถิ่น การจัดการมีส่วนร่วมของชุมชนจึงต้องดำเนินการให้ผู้มีส่วนได้เสียและประชาชนได้รับทราบข้อมูลและรายละเอียดของโครงการล่วงหน้าและเพียงพอต่อการแสดงความคิดเห็นหรือการตัดสินใจ โดยความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียและประชาชนในท้องถิ่นต้องมีผลเชื่อมโยงต่อการตัดสินใจของผู้มีอำนาจพิจารณา

๓.๓.๓ สำหรับการจัดทำรายงาน CoP ไม่ได้กำหนดให้ประชาชนต้องมีส่วนร่วม แต่ใน CoP ได้กำหนดให้หน่วยงานกลางเป็นผู้ดำเนินการ ซึ่งต้องเป็นนิติบุคคลที่มีประสิทธิภาพ ด้านสิ่งแวดล้อมและขึ้นทะเบียนเป็นนิติบุคคลผู้มีสิทธิจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม กับสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งบริษัท [REDACTED] ผู้ขออนุญาตได้มอบหมายให้บริษัท [REDACTED] เป็นผู้ดำเนินการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่ตำบลหนองไข่น้ำ และให้นำผลการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการพิจารณาจัดทำรายงาน CoP

๓.๓.๔ ดังนั้น ในประเด็นนี้จึงไม่อาจรับฟังได้ว่า ผู้ถูกร้องที่ ๓ ได้กระทำหรือละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนต่อผู้ร้อง อย่างไรก็ตาม เพื่อให้ผู้มีส่วนได้เสียและประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วม และรับทราบข้อมูลและรายละเอียดอย่างเพียงพอต่อการแสดงความคิดเห็นหรือการตัดสินใจ รวมถึงการพิจารณาของผู้ถูกร้องที่ ๓ อีกทั้งหลักการชี้แนะของสหประชาชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน กำหนดให้เป็นหน้าที่ของรัฐที่จะคุ้มครองมิให้เกิดการละเมิดสิทธิมนุษยชนโดยภาคธุรกิจ จึงเห็นควรเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนต่อผู้ถูกร้องที่ ๓ เพื่อดำเนินการต่อไป

๓.๔ ประเด็นที่สาม การคัดเลือกพื้นที่ตั้งโรงงานผลิตพลังงานไฟฟ้าจากเชื้อเพลิง RDF ในพื้นที่ตำบลหนองไข่น้ำ ขาดกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนผู้มีส่วนได้เสียในพื้นที่หรือไม่

๓.๔.๑ ข้อเท็จจริงที่ได้จากการตรวจสอบพบว่า การรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่ก่อสร้างโรงงานผลิตพลังงานไฟฟ้าจากเชื้อเพลิง RDF ในขั้นตอนการเสนอโครงการ ของผู้ถูกร้องที่ ๓ ได้กำหนดพื้นที่การรับฟังความคิดเห็นครอบคลุมพื้นที่รัศมี ๕ กิโลเมตรจากที่ตั้งโครงการเดิม (นิคม

อุตสาหกรรมหนองแค) ที่คาดว่าจะได้รับผลกระทบ ประกอบด้วยพื้นที่เทศบาล ๒ แห่ง และพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ๗ แห่ง ซึ่งรวมพื้นที่ตำบลหนองไช้ด้วย ต่อมาผู้ถูกร้องที่ ๓ ได้ขอเปลี่ยนพื้นที่ตั้งโรงงานจากเดิมไปตั้งในพื้นที่ตำบลหนองไช้ และได้ใช้ผลการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่พักอาศัยบริเวณรอบพื้นที่ดั้งเดิม มาประกอบการพิจารณาขออนุญาตจากผู้ถูกร้องที่ ๔ โดยไม่ได้รับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่พักอาศัยบริเวณรอบพื้นที่ที่ตั้งโรงงานใหม่

๓.๔.๒ แม้ว่าปี ๒๕๖๓ บริษัท [REDACTED] ได้จัดรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่ตำบลหนองไช้แล้วก็ตาม แต่การรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในครั้งนั้น เป็นการรับฟังความคิดเห็นเพื่อนำมาประกอบการจัดทำรายงาน CoP เท่านั้น ซึ่งประชาชนในพื้นที่ตำบลหนองไช้ส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยและมีความวิตกกังวลเกี่ยวกับผลกระทบต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้น แม้บริษัทจะชี้แจงว่า ได้นำข้อห่วงกังวลมากำหนดในมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหา รวมถึงเปิดเผยข้อมูลข่าวสารและมาตรการให้ประชาชนในพื้นที่ทราบและกำหนดไว้ในรายงาน CoP แล้วก็ตาม แต่ก็ไม่ใช่การรับฟังความคิดเห็นในการคัดเลือกพื้นที่ตั้งโครงการในพื้นที่ตำบลหนองไช้ ซึ่งจากการลงพื้นที่ตรวจสอบของพนักงานเจ้าหน้าที่พบว่าพื้นที่ตั้งโรงงานมีหอพัก ๓ อาคาร ตั้งอยู่ห่างโรงงานประมาณ ๓๐ - ๕๐ เมตร และถนนที่ใช้สัญจรผ่านเข้าออกโรงงานมีลักษณะคับแคบ และรถยนต์ที่ขนส่งเชื้อเพลิง RDF ต้องใช้ถนนสัญจรผ่านบ้านเรือนของผู้ร้องและประชาชน

๓.๔.๓ เมื่อพิจารณาพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๖๒ และกฎกระทรวงฉบับที่ ๕๕ (พ.ศ. ๒๕๔๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๖๒ ประกอบพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ และกฎกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๓๕) ออกตามความในพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ แล้ว ไม่ได้กำหนดเรื่องระยะห่างของพื้นที่ตั้งโรงงานกับบ้านจัดสรรเพื่อการพักอาศัย อาคารชุดพักอาศัย บ้านแถวเพื่อการพักอาศัย และชุมชนไว้ แต่ผู้ถูกร้องที่ ๔ ได้กำหนดระยะห่างของพื้นที่ไว้ใน CoP ว่า การพิจารณาคัดเลือกพื้นที่ตั้งโรงงานให้คำนึงถึงความเหมาะสมของลักษณะและขนาดพื้นที่โรงงานที่อาจก่อให้เกิดปัญหาด้านความปลอดภัย ด้านสิ่งแวดล้อม หรือเหตุเดือดร้อนรำคาญ เช่น อาคารผลิตพลังงานไฟฟ้า บ่อบำบัดน้ำเสียหรือกักเก็บน้ำเสีย บ่อเก็บ เป็นต้น ให้อยู่ห่างจากพื้นที่อ่อนไหว เช่น แหล่งชุมชนที่อยู่ใกล้พื้นที่โรงงานและพื้นที่เกษตรกรรม ทั้งนี้ เพื่อให้การดำเนินงานของโรงงานเกิดผลกระทบน้อยที่สุดต่อสิ่งแวดล้อมและชุมชนที่อยู่ใกล้เคียง ซึ่งระยะห่างจากพื้นที่พักอาศัยเพียงพอที่จะไม่เกิดความเดือดร้อนรำคาญจากเสียงรบกวนและกลิ่น โดยระยะห่างต้องไม่น้อยกว่า ๓๐๐ เมตร เว้นแต่ในกรณีที่สามารถแสดงมาตรการเพื่อลดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม โดยใช้อุปกรณ์หรือกระบวนการใด ๆ ที่สามารถลดเสียงรบกวนและกลิ่นเหม็น และมีมาตรการรองรับผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นได้ เพื่อลดข้อห่วงกังวลของประชาชนและผู้มีส่วนได้เสีย ดังนั้น จึงเห็นว่าพื้นที่ตั้งโรงงานในพื้นที่ตำบลหนองไช้จะไม่เหมาะสม และไม่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมในพื้นที่จริง นอกจากนี้ กระบวนการรับฟังความคิดเห็นขาดการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสียและประชาชนในพื้นที่

อีกทั้งพื้นที่ตั้งโรงงานอยู่ใกล้ชุมชน อาจก่อให้เกิดปัญหาด้านความปลอดภัย ด้านสิ่งแวดล้อม หรือเหตุรำคาญตามข้อห่วงกังวลของผู้ร้องได้

๓.๔.๔ ดังนั้น ในประเด็นนี้จึงเห็นว่า การที่ผู้ถูกร้องที่ ๓ และผู้ถูกร้องที่ ๔ คัดเลือกพื้นที่ที่ตั้งโรงงานผลิตพลังงานไฟฟ้าจากเชื้อเพลิง RDF ในพื้นที่ตำบลหนองไข่น้ำ โดยขาดกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนผู้มีส่วนได้เสียในพื้นที่นั้น เป็นการละเมิดสิทธิของชุมชนและประชาชนที่อาศัยอยู่ใกล้บริเวณพื้นที่ตั้งโรงงาน ซึ่งได้รับการรับรองและคุ้มครองไว้ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง จึงเป็นการกระทำหรือละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน เห็นควรเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางที่เหมาะสมในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชนต่อผู้ถูกร้องที่ ๓ และผู้ถูกร้องที่ ๔ เพื่อดำเนินการต่อไป

๓.๕ ประเด็นที่สี่ โรงงานผลิตพลังงานไฟฟ้าจากเชื้อเพลิง RDF มีความเสี่ยงที่จะก่อให้เกิดผลกระทบต่อระบบนิเวศ สุขภาพ สิ่งแวดล้อม และชุมชนหรือไม่

๓.๕.๑ ข้อเท็จจริงที่ได้จากการตรวจสอบพบว่า แม้บริษัท [REDACTED] จะยังไม่ได้เริ่มประกอบกิจการโรงงาน อันจะส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศ สุขภาพ สิ่งแวดล้อม และชุมชนก็ตาม แต่เมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่า โรงงานผลิตพลังงานไฟฟ้าจากเชื้อเพลิง RDF มีความเสี่ยงที่จะก่อให้เกิดผลกระทบต่อระบบนิเวศ สุขภาพ สิ่งแวดล้อม และชุมชนได้ ซึ่งผู้ถูกร้องที่ ๔ ได้ออกประกาศคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน เรื่อง มาตรการป้องกันฯ พ.ศ. ๒๕๕๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (บังคับใช้ขณะนั้น) โดยมีเจตนารมณ์เพื่อกำกับดูแลการประกอบกิจการผลิตไฟฟ้าที่ใช้ขยะมูลฝอยเป็นเชื้อเพลิงที่มีกำลังผลิตติดตั้งต่ำกว่า ๑๐ เมกะวัตต์ ซึ่งได้รับการยกเว้นไม่ต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ให้มีมาตรฐานและแนวทางปฏิบัติในการประกอบกิจการผลิตไฟฟ้าที่มีความปลอดภัย ไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและชุมชนในพื้นที่ใกล้เคียงสถานประกอบกิจการพลังงาน โดยให้ปฏิบัติตาม CoP ซึ่งได้กำหนดเกณฑ์การปฏิบัติด้านการตรวจวัดคุณภาพสิ่งแวดล้อมพื้นฐานก่อนมีโครงการ มาตรการระยะก่อสร้างโครงการ มาตรการระยะดำเนินโครงการ และเกณฑ์การปฏิบัติในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านคุณภาพอากาศ ด้านกลิ่น ด้านเสียง ด้านคุณภาพน้ำ น้ำผิวดิน น้ำใต้ดิน ด้านการจัดการมูลฝอยและกากของเสีย ด้านเชื้อเพลิงขยะมูลฝอย ด้านคมนาคมขนส่ง ด้านการระบายน้ำและป้องกันน้ำท่วม ด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัยและสุขภาพ การควบคุมสารประกอบไดออกซินและฟุนละออง การควบคุมก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ และการควบคุมก๊าซไนโตรเจนไดออกไซด์ เป็นต้น

๓.๕.๒ ดังนั้น มาตรการต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ใน CoP จึงมีความสำคัญในการลดความเสี่ยงที่อาจจะเกิดผลกระทบต่อระบบนิเวศ สุขภาพ สิ่งแวดล้อม และชุมชนขึ้นได้ หากผู้ประกอบการไม่ปฏิบัติตามมาตรการต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ใน CoP และหย่อนประสิทธิภาพในการดำเนินงาน ควบคุม

/และตรวจสอบ...

และตรวจสอบคุณภาพโรงงานให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ รวมถึงหากผู้ถูกร้องที่ ๒ ผู้ถูกร้องที่ ๓ และผู้ถูกร้องที่ ๔ ซึ่งเป็นหน่วยงานอนุญาต และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กำกับดูแลและติดตามตรวจสอบมาตรการความปลอดภัยและมาตรการด้านต่าง ๆ ไม่เคร่งครัด ก็อาจจะทำให้เกิดปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนและชุมชนได้ เช่น เกิดการรั่วไหลของมลพิษจากโรงงานที่เป็นอันตรายต่อระบบนิเวศ สุขภาพ สิ่งแวดล้อม และชุมชน รวมทั้งก่อให้เกิดเหตุรำคาญได้

๓.๕.๓ ดังนั้น ในประเด็นนี้จึงไม่อาจรับฟังได้ว่า ผู้ถูกร้องที่ ๒ ผู้ถูกร้องที่ ๓ และผู้ถูกร้องที่ ๔ ได้กระทำหรือละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนต่อผู้ร้อง อย่างไรก็ตาม เพื่อเป็นการป้องกันและแก้ไขปัญหามาจากการประกอบกิจการโรงงาน ซึ่งอาจจะส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศ สุขภาพ สิ่งแวดล้อม และชุมชน เห็นควรเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนต่อผู้ถูกร้องที่ ๒ ผู้ถูกร้องที่ ๓ และผู้ถูกร้องที่ ๔ เพื่อดำเนินการต่อไป

๔. มติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในคราวประชุมด้านการคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิมนุษยชน ครั้งที่ ๒๕/๒๕๖๖ เมื่อวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๖๖ จึงมีมติ ดังนี้

๔.๑ ประเด็นที่หนึ่ง การออกข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลหนองไข่น้ำ เรื่อง กำหนดบริเวณห้ามก่อสร้างฯ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๓ เป็นเรื่องที่ศาลปกครองกลางได้มีคำพิพากษาแล้ว จึงให้ยุติเรื่อง ตามมาตรา ๓๙ (๑) ประกอบมาตรา ๓๙ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐

๔.๒ ประเด็นที่สอง การจัดทำรายงานประมวลหลักการปฏิบัติ (Code of Practice: CoP) โดยไม่มีการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนในพื้นที่นั้น ยังไม่อาจรับฟังได้ว่า ผู้ถูกร้องที่ ๓ มีการกระทำหรือละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน แต่ให้เสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนต่อผู้ถูกร้องที่ ๓ เพื่อดำเนินการต่อไป

๔.๓ ประเด็นที่สาม การคัดเลือกพื้นที่ตั้งโรงงานผลิตพลังงานไฟฟ้าจากเชื้อเพลิง RDF . ในพื้นที่ตำบลหนองไข่น้ำ ขาดกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนผู้มีส่วนได้เสียในพื้นที่นั้น ผู้ถูกร้องที่ ๓ และผู้ถูกร้องที่ ๔ มีการกระทำหรือละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน และให้เสนอแนะมาตรการหรือแนวทางที่เหมาะสมในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชนต่อผู้ถูกร้องที่ ๓ และผู้ถูกร้องที่ ๔ เพื่อดำเนินการต่อไป

๔.๔ ประเด็นที่สี่ การที่โรงงานผลิตไฟฟ้าจากจากเชื้อเพลิง RDF มีความเสี่ยงที่จะเกิดผลกระทบต่อระบบนิเวศ สุขภาพ สิ่งแวดล้อม และชุมชนนั้น ยังไม่อาจรับฟังได้ว่า ผู้ถูกร้องที่ ๒ ผู้ถูกร้องที่ ๓ และผู้ถูกร้องที่ ๔ มีการกระทำหรือละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน แต่ให้เสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนต่อผู้ถูกร้องที่ ๒ ผู้ถูกร้องที่ ๓ และผู้ถูกร้องที่ ๔ เพื่อดำเนินการต่อไป

๔.๕ ให้เสนอแนะมาตรการหรือแนวทางที่เหมาะสมในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชน และมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนต่อผู้ถูกร้องที่ ๒ ผู้ถูกร้องที่ ๓ และผู้ถูกร้องที่ ๔ ทั้งนี้ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๔๗ (๑) และ (๓) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๖ (๑) และ (๓) ประกอบมาตรา ๓๖ และมาตรา ๔๒ ดังนี้

๔.๕.๑ มาตรการหรือแนวทางที่เหมาะสมในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชน

๑) ให้ผู้ถูกร้องที่ ๓ และผู้ถูกร้องที่ ๔ ทบทวนความเหมาะสมในการคัดเลือกพื้นที่ตั้งโรงงานผลิตพลังงานไฟฟ้าจากเชื้อเพลิง RDF ในพื้นที่ตำบลหนองไข่น้ำ ที่ได้รับการอนุญาตแล้ว ให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมในพื้นที่จริง ทั้งนี้ เพื่อให้การประกอบกิจการของโรงงานเกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม หรือเหตุรำคาญต่อประชาชนและชุมชนที่อยู่ใกล้เคียงให้น้อยที่สุด

๒) ให้ผู้ถูกร้องที่ ๓ จัดให้มีกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสีย ประชาชนและชุมชนในการคัดเลือกพื้นที่ตั้งโรงงานผลิตพลังงานไฟฟ้าจากเชื้อเพลิง RDF ตามข้อ ๑) ข้างต้น ในพื้นที่ตำบลหนองไข่น้ำหรือในพื้นที่อื่นที่เหมาะสม โดยต้องแสดงข้อมูลและรายละเอียดของโครงการล่วงหน้า และเพียงพอต่อการแสดงความคิดเห็น หรือการตัดสินใจของผู้มีส่วนได้เสีย ประชาชนและชุมชนในพื้นที่ ตลอดจนผู้มีอำนาจพิจารณา เพื่อให้ทราบข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่าง ๆ จากผู้ที่ได้รับผลกระทบหรืออาจได้รับผลกระทบมาประกอบการดำเนินการ ทั้งนี้ ตามระเบียบคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงานว่าด้วยการรับฟังความเห็นและทำความเข้าใจกับประชาชนและผู้มีส่วนได้เสียในการพิจารณาออกใบอนุญาตประกอบกิจการผลิตไฟฟ้า พ.ศ. ๒๕๖๕ (ระเบียบนี้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ เป็นต้นไป) และระเบียบคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงานว่าด้วยหลักเกณฑ์การจัดทำรายงานประมวลหลักการปฏิบัติ และรายงานผลการปฏิบัติตามประมวลหลักการปฏิบัติ สำหรับการประกอบกิจการผลิตไฟฟ้า พ.ศ. ๒๕๖๕ (ระเบียบนี้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๖๕ เป็นต้นไป)

ทั้งนี้ ให้ดำเนินการตามข้อ ๑) และ ๒) ภายใน ๑๒๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับรายงานฉบับนี้

๔.๕.๒ มาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

๑) ให้ผู้ถูกร้องที่ ๓ และผู้ถูกร้องที่ ๔ กำกับดูแลให้ผู้ประกอบกิจการที่ได้รับอนุญาตต้องปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งมาตรการป้องกันติดตามตรวจสอบและลดผลกระทบคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่กำหนดไว้ในรายงาน CoP และเงื่อนไขเฉพาะในการประกอบกิจการผลิตไฟฟ้า

/๒) ให้ผู้ถูกร้อง...

๒) ให้ผู้ถูกร้องที่ ๓ และผู้ถูกร้องที่ ๔ เปิดเผยแพร่ข้อมูลรายละเอียดการดำเนินโครงการ ข้อดี ข้อเสีย และผลกระทบที่จะเกิดขึ้นให้ประชาชนทราบอย่างครบถ้วนรอบด้าน และจัดให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลได้โดยสะดวก และให้นำผลการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนไปกำหนดไว้ในรายงาน CoP เป็นมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม และมาตรการในการติดตามตรวจสอบต่อไป

๓) ให้ผู้ถูกร้องที่ ๒ โดยนายกองค้การบริหารส่วนตำบลหนองไข่น้ำ ในฐานะเจ้าพนักงานท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ตรวจสอบและบังคับใช้กฎหมายตามอำนาจหน้าที่อย่างเคร่งครัด ในกรณีที่ได้รับเรื่องร้องเรียนว่ามีเหตุรำคาญเกิดขึ้นในเขตพื้นที่รับผิดชอบ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

นางสาวพรประไพ กาญจนรินทร์

นางปรีดา คงแป้น

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุชาติ เศรษฐมาลินี

นางสาวศยามล ไกยูรวงศ์

นางสาวปิติกาญจน์ สิทธิเดช

นายวสันต์ ภัยหลีกลี้

นางสาวสุภัทรา นาคะผิว

ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

